

Sydänseuranta lapsuusiän syöpähoitojen aikana/jälkeen

24.7.2016 päivitetty versio. Työryhmä: lasten syöpälääkärit Jahnukainen Kirsi ja Vettenranta Kim. Lasten kardiologit Eerola Anneli ja Poutanen Tuija. Lastenlääkäri Ylänen Kaisa. Työryhmä sitoutuu päivittämään ohjeen säännöllisin väliajoin.

Sydänseuranta tarpeellinen seuraaville riskiryhmille

- Antrasykliineille ja rintakehän alueen sädehoidolle altistuneet oheisen riskiryhmäluokituksen mukaisesti

Riskiryhmät¹

Riskiryhmä	Antrasykliiniannos (AC)	Rintakehän alueen sädehoito	AC + rintakehän alueen sädehoito
Korkeariski	$\geq 250 \text{ mg/m}^2$	$\geq 35 \text{ Gy}$	$\geq 100 \text{ mg/m}^2 \text{ (AC)} + \geq 15 \text{ Gy}$
Keskiriski	100 to $< 250 \text{ mg/m}^2$	≥ 15 to $< 35 \text{ Gy}$	-
Matalariski	$< 100 \text{ mg/m}^2$	-	-

Doksorubisiini-ekvivalenttikertoimet kumulatiivista AC-annosta laskiessa²: doksorubisiini 1, daunorubisiini 0.8, epirubisiini 0.67, idarubisiini 5, mitoksantroni 4.

Sydänseuranta hoitojen aikana:

Maligniteetin diagnoosivaihe

- Sydämen uä (rakenteet, funktio, perikardiumneste, tuumorin painevaikutus) virka-aikana, päivystyksenä vain jos epäily hoitopäätökseen vaikuttavasta sydänongelmasta
- EKG, verenpaine

Hoitojen aikana

- Hoitoprotokollan mukaan
- Jos kliinisten oireiden perusteella epäilyä sydänvaikutuksista (esim. merkittävä inotrooppituen tarve, hoitoresistentti hypotensio sepsiksen aikana tai epäily perikardiumnesteestä)
- Sydämen UÄ, verenpaine. EKG tarvittaessa.

Hoitojen lopetustutkimusten yhteydessä

- Tieto saaduista hoidoista: kumulatiivinen antrasykliinimäärä ja sydämen saama sädehoidon määrä
→ riskiryhmän arviointi
- Sydämen UÄ, EKG, verenpaine, NT-proBNP

Sydänseuranta hoitojen jälkeen:

Seuranta syöpäkontrollien yhteydessä hemato-onkologisella poliklinikalla

- Kardiorespiratorinen status ja verenpaine vuosittain (= normaali käytäntö jo nykyään)
- NT-proBNP vuosittain, jos poikkeava, konsultoi kardiologia jatkosta
  - Tulkinta iänmukaisten viitearvojen mukaan³ (>95 persentiili normaalin ylärajat) extrakardiaaliset tekijät huomioiden
    - 1 v. - 2 v. 400 pg/ml
    - 2 v. - 6 v. 300 pg/ml
    - 6 v. - 18 v. 160 pg/ml
- Jos epäilyä sydänperäisistä oireista tai poikkeavista löydöksistä, konsultoi kardiologia
- Paastoverensokerin ja lipidien mittaus teini-iässä
- 24 tunnin verenpaine-rekisteröinti korkeariskin hoidon, kantasolusiirron tai munuaistoksista hoitoa saaneille ennen aikuispuolelle siirtymistä
- Suositellaan säännöllistä liikkumista
  - Tarvittaessa hengitys- ja verenkiertoelimistön toiminnan arviointi spiroergometrialla/kunnon arviointi kävelytestillä, ja fysioterapeutin ohjaus
  - Jos alentunut vasemman kammion funktio, kardiologin kannanotto liikuntaan

Jatkoseuranta sydänlääkärillä

- Sydämen UÄ, EKG, verenpaine, NT-proBNP
- Kaikille riskiryhmille seurannan aloittaminen 1 v. syöpähoitojen päättymisestä
- Seurantavälit lapsuusiällä riskiryhmien mukaisesti, sovelletaan yksilöllisesti:
  - Korkeariski n. 2 v. välein
  - Keskiriski n. 3-5 v. välein
  - Matalariski n. 5 v. välein
- Jos poikkeavia sydänlöydöksiä/sydänlääkityksen aloitus, seuranta tiheenee
- Sydän- ja verisuonisairauksien riskitekijöiden läpikäynti teini-iässä/ennen aikuispuolelle siirtymistä
- Raskautta suunniteltaessa tai 1. trimesterin aikana sydäntilanteen kontrollointi

Seuranta nuoruus-/aikuisiällä

- Korkeariskin potilaat: sydämen UÄ 5 v. välein kansainvälisen suosituksen mukaisesti
- Sydän- ja verisuonisairauksien riskitekijöiden aktiivinen seuranta ja interventio kaikille
- Muistutus
  - Sydänterveellisistä elintavoista
  - Sydänperäisten oireiden mahdollisuudesta
  - Sydäntilanteen tarkistus ennen raskautta tai 1. trimesterin aikana

Viitteet

1. Armenian SH et al. (2015) Lancet Oncol 16: e123-36. Recommendations for cardiomyopathy surveillance for survivors of childhood cancer: a report from the International Late Effects of Childhood Cancer Guideline Harmonization Group.
2. Children's Oncology Group. Long-term follow-up guidelines for survivors of childhood, adolescent and young adult cancer V. 3.0, October 2008.
3. Nir A et al. (2009) Ped Cardiol 30: 3-8. NT-pro-B-type natriuretic peptide in infants and children: Reference values based on combined data from four studies.